

Spis treści

Wprowadzenie	9
Przedmiot opracowania	12
Wybór miejsca badań oraz źródła danych	13
Zawartość poszczególnych rozdziałów	17
1. Polityka i społeczeństwo Kanady na przestrzeni lat. Wybrane aspekty kontekstu przyjmowania imigrantów	21
1.1. Społeczeństwo Kanady na przestrzeni lat. Ewolucja polityki imigracyjnej	22
1.2. Różnorodność kulturowa i etniczna społeczeństwa kanadyjskiego na przełomie wieków	30
1.3. Polityka Kanady wobec imigrantów	34
Polityka wielokulturowości	34
Inne inicjatywy wspierające integrację imigrantów	38
2. Emigracja z Polski do Kanady i procesy adaptacji: rys historyczny	41
2.1. „Ludzie w baranich skórach” wśród Anglosasów	42
2.2. Imigracja w okresie międzywojennym	48
2.3. Imigracja do Kanady w czasie II wojny światowej i w okresie powojennym	51
Uwagi końcowe	55
3. Emigracja z Polski w latach 80. XX wieku	57
3.1. Sytuacja w Polsce w ostatniej dekadzie komunizmu	57
3.2. Migracje lat 80. XX wieku: liczby, charakterystyka społeczno-demograficzna	59
3.3. Uwarunkowania emigracji z Polski lat 80. XX wieku w świetle badań	61
Czynniki polityczne	62
Czynniki ekonomiczne	65
Czynniki społeczne	68
Czynniki cywilizacyjne	73
Czynniki indywidualne	74
Portret emigranta lat 80. XX wieku	75
4 Pierwsze dni na „Świętej Ziemi”. Okoliczności imigracji do Kanady oraz przebieg początkowego okresu adaptacji	79
4.1. Okoliczności emigracji do Kanady	79
Rodzinny charakter emigracji	81
Imigracja do Kanady w liczbach	83
Okoliczności imigracji a procesy adaptacji	86

4.2. Problemy adaptacyjne w pierwszym okresie pobytu w Kanadzie	88
W obliczu konieczności kulturowego przeprogramowania	90
Problem komunikacji	92
Mit Ameryki i jego rola w procesach adaptacji	94
Znaczenie pobytu w krajach przejściowych	98
Rola migracyjnego kapitału społecznego	101
Rola imigrantów z poprzednich fal w procesach adaptacji	103
Uwagi końcowe	107
5. Kariery zawodowe polskich imigrantów w Kanadzie	109
5.1. Typowy przebieg karier zawodowych i ich uwarunkowania	109
Sytuacja społeczna w momencie imigracji	110
Cykle koniunktury gospodarczej	111
Bariery na wejściu	112
Dylematy pierwszego okresu pobytu	114
Z socjalizmu na głęboką wodę kapitalizmu	116
5.2. Kariery zawodowe imigrantów a struktura kanadyjskiego społeczeństwa	118
5.3. Drogi kariery zawodowej polskich imigrantów	120
Kariera w ramach głównego nurtu gospodarki	121
Polska gospodarka etniczna	122
Adaptacja ekonomiczna polskich imigrantów w społeczeństwie kanadyjskim – uwagi końcowe	125
6. Wymiar integracji społecznej	129
6.1. Kształtowanie się kręgów społecznych w pierwszym okresie pobytu	129
6.2. Rekonstrukcja więzi rodzinnych	130
6.3. Kompartmentalizacja	132
6.4. Percepcja imigrantów przez Kanadyjczyków	136
6.5. Postawy wobec wielokulturowości	137
Postawy otwarte	138
Akceptacja, ale separacja	140
Postawy ksenofobiczne	142
6.6. Typologia imigrantów	146
Życie na „polskiej wyspie”	146
Studium przypadku 1	149
Studium przypadku 2	151
Orientacja na „trzecią siłę” kanadyjskiego społeczeństwa	152
Orientacja na „białą Kanadę”	154
Uwagi końcowe	155
7. Zmiany kultury	157
7.1. Kultura kanadyjska	157
7.2. Język i symbole kulturowe	161
7.3. Święta, uroczystości, style życia	163

7.4. Polscy imigranci a kanadyjski etos	165
7.5. Wzory życia rodzinnego	166
7.6. Wzory wychowawcze	171
Uwagi końcowe	173
8. <i>Miss, you have an accent</i> . Poczucie przynależności w społeczeństwie kanadyjskim i psychologiczny wymiar procesów adaptacji	175
8.1. Akcent i kolor skóry a poczucie przynależności	175
8.2. Identyfikacja z Kanadą wśród polskich imigrantów	179
8.3. Nieokreśloność kanadyjskiej kultury i dylematy tożsamości	180
8.4. Imigracyjny rodowód społeczeństwa kanadyjskiego	181
8.5. A jednak „Święta Ziemia”? Obraz Kanady w oczach imigrantów	183
Negatywne strony życia w Kanadzie	186
Psychologiczny wymiar procesów adaptacji – satysfakcja z życia w Kanadzie a doświadczenie bycia emigrantem	188
9. Więzy z Polską	193
9.1. Ewolucja w czasie	193
9.2. Formy kontaktów	195
Telefony i mass media	195
Wizyty	196
„Zawieszeni”. Studium przypadku	198
9.3. Dynamika więzi i obraz Polski w oczach polskich imigrantów	201
9.4. Inne formy więzi. Zaangażowanie reaktywne	203
Transnarodowość reaktywna. Studium przypadku	204
9.5. Więzy a zasoby	208
Transnarodowość uzależniona od zasobów. Studium przypadku	209
Uwagi końcowe	213
10. Imigracja do Kanady z Polski w latach 80. XX wieku. Podsumowanie	215
10.1. Przebieg adaptacji ekonomicznej	216
10.2. Integracja społeczna	218
10.3. Procesy akulturacji	219
10.4. Identyfikacja i satysfakcja	220
10.5. Imigranci z lat 80. XX wieku na tle poprzednich fal polskiej imigracji w Kanadzie	221
Uwagi końcowe	222
ANEKSY	225
Aneks 1. Pytania wywiadu	227
Aneks 2. Profil społeczno-demograficzny badanych	229
Aneks 3. Osoby polskiego pochodzenia w Kanadzie – rozmieszczenie przestrzenne w poszczególnych prowincjach Kanady i w Toronto	235
Bibliografia	237
Spis map, tabel i wykresów	259